

5. Синякевич І.М. Екологізація розвитку: суть, об'єктивна необхідність, принципи, інструменти, перспективи для України / Науковий вісник ЛНЛУ. 2015. Вип. 15.6. С. 98–102.

УДК 338.432:636.4.022

Хахула Б.В., аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет

Племінне свинарство України: сучасний стан та напрями відродження

У статті здійснюється оцінка сучасного стану розвитку племінного свинарства. Запропоновані заходи державної підтримки, які спрямовані на відродження вітчизняного свинарства.

Ключові слова: свинарство, племінне свинарство, державна підтримка, імпорт.

Сучасне свинарство є провідною галуззю тваринництва як в світі, так і в Україні. За технолого-економічними параметрами (конверсія корму, період відгодівлі) промислове свинарство поступається тільки м'ясному птахівництву.

За нинішніх умов, що характеризуються проявом деструктивних явищ в економіці країни успішно функціонувати і розвиватися може тільки конкурентоспроможне виробництво, що ґрунтується на інноваційних ресурсозберігаючих технологіях та використанні сучасних досягнень у селекції та генетиці. Досвід провідних господарств корпоративного сектору аграрної економіки, виробників продукції свинарства, свідчить, що за рахунок впровадження інноваційних селекційних методів дозволяє їм суттєво знижувати витрати на всіх технологічних етапах та забезпечувати високий рівень рентабельності [1].

Отже, розвиток вітчизняного свинарства сільськогосподарських підприємств неможливий без розвитку власної племінної бази. Нині більшість висококонцентрованих господарств корпоративного сектору здійснюють імпорт племінних тварин та спермопродукції. На нашу думку, на таке становище впливає відміна податку на додану вартість при імпорті чистопородних племінних свиней.

У той же час генетичний потенціал вітчизняних порід свиней високий, але він залишається незатребуваним через відсутність сформованої системи взаємодії промислових комплексів з виробництва продукції свинарства і племінних підприємств [2]. Як свідчать результати досліджень, майже всі висококонцентровані сільськогосподарські підприємства, виробники продукції свинарства, використовують селекційні програми зарубіжних фірм, що передбачає забезпечення молодняком імпортного походження.

У той же час, як свідчать дані Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, більшість вітчизняних племінних господарств через відсутність попиту на їх продукцію реалізують племінних свиней як товарних [3].

Крім того, спостерігається поступове зниження чисельності племінних господарств та племінних репродукторів у галузі свинарства. На нашу думку, подібне становище призведе до можливих негативних наслідків для продовольчої безпеки країни. Криза в племінному свинарстві корпоративного сектору аграрної економіки, окрім порушення інтеграційних зв'язків, викликана також зниженням рівня державної підтримки племінного свинарства.

Вважаємо, що державна підтримка племінного свинарства є основною передумовою їх економічного відродження. Основними заходами повинні стати: система цільових державних програм фінансування придбання імпортової племінної продукції; створення захисних бар'єрів при просуванні імпортової продукції на вітчизняний ринок; товарний протекціонізм, який спрямований на захист і підтримку вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника.

Нині постає завдання щодо удосконалення механізму отримання сільськогосподарськими підприємствами статусу «племінний завод» та «племінний репродуктор», що в подальшому забезпечить отримання державної підтримки, яка спрямовується на розвиток племінного свинарства.

Існуючий порядок базується лише на поданні відповідного переліку підтверджуючих документів в Племінну інспекцію Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства щодо набуття суб'єктом господарювання відповідного статусу племінної справи. У більшості випадків виїзд комісії безпосередньо в господарство не здійснюється, що унеможливує пересвідчитися в об'єктивності ведення племінної справи в сільськогосподарському підприємстві.

Вважаємо, справу отримувача статусу суб'єкта племінної справи в галузі свинарства повинна розглядати комісія, яка створена при профільному міністерстві та до її складу входять: фахівці Племінної інспекції, представники галузевої асоціації, науковці профільних НДІ НААН України та закладів вищої освіти аграрного профілю. Перед цим господарство повинно бути оглянуто фахівцями Племінної інспекції, які повинні засвідчити в організації племінної справи в суб'єкті господарювання, зокрема у веденні племінного обліку, наявності чистокровних племінних тварин тощо.

Після набуття статусу племінного заводу чи племінного репродуктору сільськогосподарське підприємство повинно бути включене до реєстру суб'єктів племінної справи з правом на отримання відповідної фінансової допомоги до затверджені програми державної підтримки.

Вважаємо, що статус суб'єкта племінної справи господарство корпоративного сектору повинне підтверджувати через кожні три роки.

На нашу думку, запровадження вище зазначених адміністративних важелів регулювання племінної справи в свинарстві при достатньому та системному державному фінансуванні забезпечить відродження конкурентоспроможного племінного свинарства.

З метою стимулювання попиту на вітчизняну племінну продукцію свинарства доцільно запровадити доплату до ціни за рахунок коштів державного бюджету, що виділяються на їх підтримку. Виплата, на нашу думку, повинна здійснюватися на підставі відповідних підтверджуючих документів, що засвідчують здійснення угоди з купівлі-продажу та при наявності племінного свідоцтва на сільськогосподарську тварину.

Вважаємо, що важливим стимулом розвитку суб'єктів господарювання, виробників продукції племінного свинарства, є їх включення в інтеграційне об'єднання за участю суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво кормів, продукції свинарства, а також переробні підприємства та заклади фірмової торгівлі.

Основними умовами створення інтеграційного об'єднання повинні бути: територіальна близькість суб'єктів господарювання, учасників; розвинута виробнича інфраструктура та матеріально-технічна база; близькість до ринків збуту.

Вважаємо, що практична реалізація запропонованих заходів буде сприяти відродженню племінного свинарства України, що забезпечить у найближчій перспективі потребу в племінній продукції не тільки вітчизняних, а й іноземних товаровиробників.

Список літератури

1. Збарський В.К., Шпак О.О. Свинарство – ключова галузь у сільському господарстві України. Агросвіт. 2016. № 21. С. 8-14.
2. Оцінка відгодівельних і м'ясних якостей свиней великої білої породи заводського типу "Багачанський" / М. Д. Березовський, А. О. Онищенко, П. А. Ващенко // Свинарство. 2016. Вип. 68. С. 40-47.
3. Ібатуллін М. І. Племінне свинарство в Україні: сучасний стан та проблеми вирішення. Зб. наук. праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2016. № 3. С. 70-76.